

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΤΟΣ Κ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1900

ΑΡΙΘ. 42

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † 'Ο Γρεβενών ΔΩΡΟΘΕΟΣ (πρόεδρος)
† 'Ο Μέγας Πρωτοδύκελλος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† 'Ο 'Αρχιγρ. τῆς 'Ι. Συνόδου ΦΩΤΙΟΣ (ταμίας)
† 'Ο Μέγας 'Αρχιδιάκονος ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ
ΧΡ. ΠΑΠΑ-ΓΕΩΡΓΙΟΥ (γραμματεὺς)

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδάσκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾷ . . . 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἡμίση
'Η Συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1 'Ιανουαρίου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικά χρονικά — Ἀνάλεκτα ἐκ τῶν πατριαρχικῶν κωδίκων ὑπὸ ἀρχιμ. Ἰωακείμ Φοροπούλου — Περὶ τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Σισανίου ἱερῶν μονῶν, ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Σεβαστείας Ἀνθίμου — Κοινοποιήσεις.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Συνεδρία δύο σωμάτων. — Σήμερον τὰ δύο σώματα συνήλθον εἰς κοινὴν συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Θ. Π. συσχεψμένα περὶ τῶν ἐκκρεμῶν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Κατὰ τὴν συνεδρίαν ταύτην ἀπὴν ὁ ἐκ τῶν μελῶν Μ. Μαχάσογλου, ἀνεγνώσθη δὲ καὶ παραίτησις τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Β. Μ. Συμβουλίου Κλεάνθους Ξανθοπουλίδου δεκτὴ γενομένη. Τῷ ἀξιοτίμῳ συμβούλῳ, παραιτουμένῳ ἕνεκα λόγων υἱείας, ἐνεκρίθη ἵνα ἐκφρασθῶσιν αἱ εὐχαριστίαι τῆς ἐκκλησίας διὰ τὴν φιλογενῆ αὐτοῦ συνεργασίαν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς πράγμασιν.

Ἐκλογή μητροπολίτου Στρωμνίτης. — Τῆς ἐπαρχίας Στρωμνίτης χηρεύσσης πρό τινος ἕνεκα τῆς μεταθέσεως τοῦ τέως μητροπολίτου αὐτῆς εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἐλευθερουπόλεως, ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ χθεσινῇ αὐτῆς συνεδρίᾳ σκεψμένη περὶ διαδοχῆς προέβη εἰς ἐκλογὴν. Προταθέντων τοίνυν ὑποψηφίων τῶν πανιερωτ. μητροπολιτῶν Ἐλασσῶνος Σωφρονίου, πρώην Κορυτσᾶς Χρυτάνθου καὶ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Ἀβύδου Νικοδήμου καὶ ψήφων κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ, ἐξελέγη μητροπολίτης Στρωμνίτης ὁ μητροπολίτης Ἐλασσῶνος Σωφρόνος.

Ἀγιορειτικὸν ζήτημα. — Ἀνεγράψαμεν προηγουμένως ὅτι ὁ ἐκ τῶν μοναχῶν τῆς ἐν ἀγίῳ Ὄρει ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου ὁσιώτατος Σπυρίδων ἔτυχε τῆς

συγχωρήσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπετρέπη αὐτῷ ἵνα ἐπανεέλθῃ εἰς τὴν μετένοιαν αὐτοῦ. Ἡδὴ εὐφροσύνως ἀγγέλλομεν ὅτι ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τοῦ παρελθόντος Σαββάτου λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν αἰτήσιν παρακλητικῶν τῶν πατέρων τῆς αὐτῆς ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Βατοπεδίου, δι' ἧς ἱκετεύουσι τὴν Ἐκκλησίαν ὅπως ἐν τῇ μητρικῇ αὐτῆς στοργῇ καὶ ἐπιεικείᾳ πράσῃ συγγνώμην καὶ ἄφεισιν πᾶσι τοῖς ὅπωςδὴποτε ἁμαρτοῦσιν ἀπέναντι αὐτῆς, παρέσχε μητρικῶς τὴν αἰτουμένην συγγνώμην, ἐπὶ τῇ πεποιθήσει ὅτι ἐν πρώτῃ προτεχεῖ εὐκαιρίᾳ θέλουσιν οὗτοι ἐμφανισθῇ καὶ προσωπικῶς ἐνώπιον αὐτῆς, καὶ οὕτω ἔλθῃ ἐν ὁριστικῶς τὸ οὕτως ἐπικληθὲν καὶ ἐφ' ἱκανὸν ἐπασχολῆσαν τὴν Μ. Ἐκκλησίαν ἀγιορειτικὸν ζήτημα. Διὰ τῆς ἐπιεικοῦς καὶ φιλοστόργου ταύτης πολιτείας τῆς Ἐκκλησίας ἀφ' ἐνός, καὶ διὰ τῆς εἰλικρινοῦς μεταμελείας τῶν ὁσιωτάτων πατέρων ἀφ' ἑτέρου ἀποκατέστη ἡ ἐκπαλαὶ πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν ὀφειλομένη εὐλαβῆς σχέσις ἀπάντων τῶν αὐτόθι ἱερῶν καὶ εὐαγῶν σκηνωμάτων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐνασκουμένων ὁσίων πατέρων ἐπ' ἀγαθῷ τῶν ζωτικῶν ἐθνικῶν συμφερόντων. Πεποίθαμεν δὲ ὅτι πάντα τὰ ἱερὰ σκηνώματα δεόντως θέλουσιν ἐκτιμῆσαι τὴν ἐπιεικῆ ταύτην πολιτείαν τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἐν περισκέψει, τιμῶσιν αὐτά, θέλουσι τὸν τεῦθεν μεθ' οὐκ ἐκείνης στοργῆς ἀφοσιωθῇ εἰς τὴν ἱεράν αὐτῶν ἀποστολήν, εἰς ἣν εἰσι κεκλημένα.

— **Αὐτόγραφος ἐπιστολὴ βασιλέως τῆς Σερβίας.** — Ἀνεγνώσθη ἐπὶ συνόδου γράμμα τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῆς Σερβίας Ἀλεξάνδρου ἀγγέλλοντος ἐπισήμως τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ τοὺς γάμους αὐτοῦ μετὰ τῆς Δράχας, θυγατρὸς τοῦ αἰμνήστου Πάντα Λουγενέβιτσα καὶ ἐγγόνης τοῦ Βοεβόδα Νικολάου Λουγενέβιτσα, καὶ ἐξαιτουμένου τὰς εὐχὰς

τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἀγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος μετὰ τὰς ἐκφρασθείσας εὐχὰς ἐνέκρινεν ὅπως γένηται τὸ προσήκον ἀπαντητικὸν γράμμα εἰς τὴν ἐπιστολὴν τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως Ἀλεξάνδρου.

— *ὑπόμνημα Π. Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς.* — Τὸ ἀπὸ ἱκανῶν μηνῶν εἰς τὰ δύο τῆς Ἐκκλησίας Σώματα ὑποβληθὲν ὑπόμνημα τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, περιέχον τὰς ἀποφάσεις αὐτῆς περὶ Ἐκπαιδευτικῶν ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν γνωμοδοτήσεων τοῦ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος συγκληθέντος ἐκπαιδευτικοῦ Συνεδρίου, εὑρηται εἰσέτι ὑπὸ μελέτην καὶ σύσκεψιν τῶν ἀρμοδίων, τὸ δὲ νέον πρόγραμμα, ὅπερ παρεσκευάσθη ὑπὸ τῆς εἰρημένης Ἐπιτροπῆς δι' ἐπὶ τοῦ ὁρισθέντων καταλλήλων προσώπων, μελετᾶται νῦν ὑπ' αὐτῆς καὶ μετὰ τὰς ἐπενεχθησομένους ἐπ' αὐτοῦ, εἰ δεῖται, ἀνγκαιὰς διορθώσεις καὶ τροποποιήσεις, θέλει ὑποβληθῇ ἀρμοδίως ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἔγκρισιν τῶν δύο Σωμάτων διὰ τὰ περαιτέρω.

— *Ἐπέτειος ὀνόματος.* — Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ἦγε τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτὴν ὁ ἐκ τῶν ἁγίων συνοδικῶν ἀρχιερέων σεβασμιώτατος μητροπολίτης Κορυθαῖος Γερβάσιος. Τῇ Α. Σεβασμιότητι ἐπισκεψάμενοι συνεχάρησαν οἱ σεβασμιώτατοι ἅγιοι συνοδικοί, οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι, πλείστοι ἄλλοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ φίλοι ἐνταῦθα, καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ τηλεγραφημάτων, ὡς καὶ πάμπολλοι ἐπαρχιωταὶ αὐτοῦ. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπισκέφθη αὐτοπροσώπως τὸν ἑορτάζοντα ἱεράρχην.

Τῷ δὲ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Χαλδείας Γερβάσιῳ ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τηλεγραφικῶς.

Ὡσαύτως τῇ προχθὲς Τετάρτῃ τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Δρυϊνουπόλεως Λουκᾷ ἄγοντι τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτὴν ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη τηλεγραφικῶς.

— *Προσφορὰ ὑπὲρ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς.* — Ἡ λογία καὶ ἑλληνομαθὴς Γαλλίς comtesse de Riencourt παρεπιδημήσασα ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας ἐν Κ) πόλει ἐπισκέψατο τὴν παρελθοῦσαν τετάρτην τὴν Α. Θ. Παναγιότητα. Ἀπερχομένη δὲ χθὲς ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν ἀπέστειλε διὰ τοῦ Ι. Δ. Τανταλίδου αὐθόρμητον αὐτῆς συνδρομὴν ἐκ φράγκων διακροσίων πρὸς τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολήν.

Ἡ Κόμησσα δὲ Ριενκούρ τυγχάνει οὕσα γνωστὴ ἐν τῷ κόσμῳ τῶν γραμμάτων διὰ πολλῶν αὐτῆς σπουδαίων δημοσιευμάτων. Ἐπ' ἐσχάτων ἐδημοσίευσεν ἐμβριθῆ πρᾶγματιαν σκοποῦσαν τὴν διάλυσιν τῶν ἐν τῷ καθολικῷ κόσμῳ ἐπικρατουσῶν προλήψεων καὶ πεπλανημένων ἰδεῶν περὶ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Βαθὺν ἐκφράζουσα σεβασμὸν πρὸς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἡ λογία Γαλλίς προτρέπει θερμῶς τοὺς ὁμογενεῖς αὐτῆς καὶ ὁμοδόξους Καθολικοὺς ἵνα δικαιότερον καὶ ἱστορικῶς ἀκριβέστε-

ρον κρίνωσι περὶ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, ὅπως οὕτως ἀποβῇ δυνατὴ φιλική τις τοῦλάχιστον σχέσις μεταξὺ τῶν δύο ἀρχαιοτάτων Ἐκκλησιῶν.

— *Μητροπολίτης Χίου.* — Ἡ Α. Θ. Π. ἐπισκέψατο τῇ Κυριακῇ τὴν Α. Σ. τὸν Μητροπολίτην Χίου Κωνσταντῖνον ἐπὶ τῇ ἀφίξει αὐτοῦ εἰς βασιλεύουσαν.

— *Πατριαρχικαὶ προσήσεις.* — Ἡ Α. Θ. Παναγιότης εὐηρεστήθη ἵνα διερωτήσῃ τῇ παρελθούσῃ ἐβδομάδι διὰ τοῦ πανοσιολογιώτατου Μ. Ἀρχιδιακόνου Λαυρεντίου καὶ χθὲς διὰ τοῦ πανοσιολογ. Δευτερεύοντος Παρθενίου τὰ περὶ τῆς υἱείας τῆς Α. Ε. τοῦ ἀρχοντος Μ. Λογοθέτου Σταυράκη βέη Ἀριστάρχου, οἰκουροῦντος ἕνεκα ἐλαφρᾶς ἀδιαθεσίας.

Ὡσαύτως διὰ τοῦ πρώτου ἀπεσταλμένου ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ τὰς πατριαρχικὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῷ ἐγκρίτῳ ὁμογενεῖ τραπέζιτῃ Πάνῳ Κουρτζῇ ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἐπανόδῳ.

Χθὲς δὲ ὁ κ. Π. Κουρτζῆς προσελθὼν ἠσπάσατο τὴν δεξιὰν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος εὐχαριστήσας διὰ τὰς διαβιβάσθεις αὐτῷ πατριαρχικὰς εὐχὰς.

Ὡσαύτως τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἡ Α. Θ. Π. διεβίβασε διὰ τοῦ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου Χρυσόστομου τὰς πατριαρχικὰς αὐτῆς εὐχὰς καὶ τῇ Α. Ε. τῷ ἐνταῦθα πρεσβευτῇ τῆς Ρωσικῆς Ζηνοβίου ἐξαίτησάμεν αὐτὰς διὰ τῆς Α. Ε. τοῦ συμβούλου Στερμάτσου ἐπὶ τῇ ἐντεῦθεν ἐπ' ἀδείᾳ ἀναχωρήσει αὐτοῦ.

Χθὲς δὲ ἡ Α. Θ. Π. ἀνελθοῦσα εἰς Πέρην ἀντεπισκέψατο τὴν Α. Ε. τὸν Στερπάτσου, καὶ τὴν Α. Ε. τὸν πρεσβευτὴν τῆς Σερβικῆς Μιγιάτοβιτς.

— *Πατριαρχικαὶ εὐχαί.* — Ἡ Α. Θ. Παναγιότης εὐηρεστήθη ἵνα διερωτήσῃ τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ διὰ τοῦ Πανοσιολ. Δευτερεύοντος Παρθενίου τὰ τῆς καταστάσεως τῆς υἱείας τοῦ ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς ἐλλογίμου Ἀνδρέου Σπαθάρη διεβιβάσας τὰς πρὸς ταχεῖαν ἀνάρρωσιν αὐτοῦ εὐχὰς καὶ εὐλογίας.

— *Πατριαρχικὸν Σκευοφυλάκιον.* — Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Πατριαρχικοῦ Σκευοφυλακίου διωρίσθη ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ὁ ἐκ τῶν ἁγίων συνοδικῶν σεβασμιώτατος μητροπολίτης Βερροίας Κωνσταντῖνος εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποχωρήσαντος τοιοῦτου Σερβίων καὶ Κοζάνης Κωνσταντίου.

— *Μητροπολίτης Σάμου.* — Ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Σάμου Ἀθανάσιος ἡγγεῖλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ἀπελθὼν ἐκ Καστορίας ἀφίκετο εἰς Βιτώλια κατευθυνόμενος εἰς βασιλεύουσαν.

— *Μητροπολίτης Λήμνου.* — Ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Λήμνου Διόδωρος ἡγγεῖλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι

μετέβη εἰς Μιτυλήνην πρὸς συνάντησιν τῆς Α. Β. τοῦ νομάρχου Αἰγαίου πελάγους.

— Διοικισαρχίας Νικόδημος. — Προχθὲς ἀπῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ ὡς προσωρινὸς ἐνταῦθα διατελέσας ἐπιτροπὸς τοῦ Παναγίου Τάφου σεβασμιώτατος ἀρχιεπίσκοπος Διοκισχρείας Νικόδημος προπεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ ὀριστικοῦ ἐπιτρόπου τοῦ Παναγίου Τάφου σεβασμ. ἀρχιεπισκόπου Νεαπόλεως Ἀρσενίου καὶ πολλῶν ἄλλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν φίλων αὐτοῦ.

— Ἀφιξίς. — Σήμερον ἐπανεκκμψεν ἐκ Σεβαστουπόλεως εἰς βσιλεύουσταν ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης καὶ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Φώτιος, ὅστις ἐπωφελοῦμενος τὴν ἐπ' ἀδείᾳ μικρὰν ἀπουσίαν αὐτοῦ ἐπεσκέψατο καὶ ἄλλας πόλεις τῆς Ρωσίας οἷον τὴν Πετρούπολιν, Μόσχαν, Κίεβον, Ὁδησσὸν τυχῶν πανταχοῦ εὐμενεστάτης φιλοξενίας.

— Μορὴ Εἰκοσιφοινίσσης. — Ἀποφάτει συνοδικῇ ἡ ἐποπτεία τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Δράμας ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς ὑπεραρχίας Θεοτόκου, τῆς ἐπιλεγομένης τῆς Εἰκοσιφοινίσσης, ἀνετέθη τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Δράμας Φιλοθέῳ.

— Ἐπισκέψεις. — Τῇ παρελθούσῃ ἐβδομάδι ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει παρεπιδημήσας πλωτάρχης τοῦ ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ κ. Λεμπέσης.

Προχθὲς ἡ Α. Π. ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος μεταβὰς εἰς Πέρην ἐπεσκέψατο ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τὸν ἐπιτετραμμένον τὰ τῆς ἑλληνικῆς ἐνταῦθα βσιλικῆς πρεσβείας Ι. Γρυπάρην.

— Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως. — Ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως Πανάρετος τηλεγραφικῶς ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰς θερμὰς αὐτοῦ εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ μεταθέσει αὐτοῦ.

Ὁμοίως καὶ ἡ Δημογεροντία Πραβίου, ἑδρὰς τῆς ἐπαρχίας ταύτης, διὰ τηλεγραφήματος ὑπέβαλε τὰς εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ νέου αὐτῶν μητροπολίτου.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Εὐφροσύνως πάνυ ἀγγέλλομεν, ὅτι πατριαρχικῇ προνοίᾳ καὶ συνοδικῇ ἀποφάσει ἤρξατο ἐν τῷ πατριαρχικῷ Τυπογραφείῳ ἡ ἀπὸ πολλοῦ προχγγελθεῖσα καὶ ἀποφασισθεῖσα ἐκδοσις τῆς Καινῆς Διαθήκης, δι' ἣν ἀπὸ ἱκανοῦ χρόνου κατέφθασαν ἐξ Ἀγγλίας αἱ ἐκεῖ ἀγορασθεῖσαι κατὰλληλοι τυπογραφικαὶ καὶ λοιπαὶ μηχαναὶ καὶ τὰ τυπογραφικὰ στοιχεῖα. Καὶ ἡ μὲν ἐπιστάσια καὶ φροντίς καὶ διόρθωσις τῆς ἐκδόσεως ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν σφζομένων ἀρχαίων χειρογράφων εὐαγγελιστῶν τοῦ δεκάτου καὶ τῶν ἐφε-

ξῆς αἰώνων, ὡς ταῦτα ἀνεγινώσκοντο ἐν ταῖς ἱεραῖς ἐκκλησίαις τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς, καὶ ἡ ἐπὶ τῇ βῆσει τῶν τοιούτων εὐαγγελιστῶν καὶ ἀρχαίων βυζαντινῶν κωδίκων ἐν συμφωνίᾳ πάντοτε μετὰ τῶν ἐν τοῖς συγγράμμασι τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἐν χρήσει εὐρισκομένων γραφῶν ἀποκατάστασις ἱεροῦ κειμένου, συμφώνου πρὸς τὰς παραδόσεις καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἀνετέθη διὰ σεπτῶν πατριαρχικῶν πιπτακίων εἰδικῇ ἐπὶ τούτῳ Ἐπιτροπῇ θεολόγων καθηγητῶν, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν πανοσιολογιωτάτων Ἀρχιμ. Μ. Κλεοβούλου, Διευθυντοῦ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, Ἀρχ. Α. Χριστοδούλου, Διευθυντοῦ τῆς Θεολογ. Σχολῆς Χάλκης καὶ τοῦ ἐλλογιμωτάτου καθηγητοῦ τοῦ ἐξηγητικοῦ τῆς Θεολογίας κλάδου ἐν τῇ Θεολογ. Σχολῇ Β. Ἀντωνιάδου, τὴν δὲ δαπάνην τῆς ἐκτυπώσεως πατριαρχικῇ μερίμνῃ καὶ ἀξιώσει ἀνέλαβον φιλογενεῖς καὶ μεγάτιμοι ὁμογενεῖς διατραινούντες οὕτω τὰ εὐσεβῇ πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν αἰσθήματα αὐτῶν. Ἡ ἐκδοσις ἔσται στερεότυπος.

Ἐκκλησιαστικὰ κειμήλια.

Ἀπὸ ἱκανῶν ἡλῆ ἐτῶν τὴν προσήκουσαν ἐπιδεικνυμένη μερίμναν ὑπὲρ τῆς συλλογῆς καὶ δικσώσεως τῶν ἱερῶν κειμηλίων καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν πολυτίμων ἀντικειμένων ὤψωσε τὴν φωνὴν αὐτῆς ἡ Μητηρ Ἐκκλησία καὶ ἐπανειλημμένας πρὸς τοῦτο ἀπέλυσε κατὰ καιροὺς ἐγκυκλίους προτρεπομένη τὰ ἀπανταχοῦ διεσπαρμένα ὀρθόδοξα τέκνα αὐτῆς, ὅπως ἐν ἑκάστῳ τούτων συντελῇ τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν περισυλλογὴν καὶ δικσῶσιν τῶν ἀρχαίων ἐκκλησιαστικῶν τούτων θησαυρῶν. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι ἐνιαχοῦ, παρὰ τισι τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος, ἡ φωνὴ αὕτη τῆς Ἐκκλησίας ἠκούσθη μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ ἀπήνεγκεν εὐχρεστά τινα ἀποτελέσματα· ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἀτυχῶς καὶ περιστάσεις, καθ' ἃς ἀρχαιολογικὰ ἐκκλησιαστικὰ κειμήλια, εἴτε ἐξ ἀγνοίας καὶ ἀκηδείας τῶν εὐρόντων αὐτά, εἴτε δι' ἄλλους λόγους ἐξηφάνισθησαν καὶ ἐκπατρίσθεντα κοσμοῦσι νῦν ξένας βιβλιοθήκας καὶ ἀλλότρια μουσεῖα. Εὐχῆς ἔργον μεγάλης θᾶ ἦν ἐὰν πάντες οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοί, προκειμένου περὶ ἀρχαιολογικοῦ τινος ἐκκλησιαστικοῦ κειμηλίου, ἀποκειμένου ἀγνώστου ἐν χερσὶν ἰδιωτικαῖς, προὔτρεπον τοὺς κατόχους αὐτῶν ἵνα πέμπωσιν αὐτά εἰς τὴν Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ὅπως κατὰ τὴν ἐκκλησίαν εἴτε εἰς τὴν Πατριαρχικὴν Βιβλιοθήκην, εἴτε εἰς τὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἀσφαλιζόμενα οὕτως ἀπὸ πάσης ἀπωλείας, ὡς λίαν ἀξιεπαίνως ἔπραξεν ἐσχάτως ὁ ἐκ Προικονήσου αἰδεσιμώτατος πρωτοπρεσβύτερος Ἰωάννης Καλλονᾶς, ὅστις ἐντυχῶν παρὰ τινι χειρόγραφον φυλλάδα τῶν τριῶν λειτουργιῶν γεγραμμένην διὰ χειρὸς Ματθαίου,

ἀρχιμανδρίτου τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας τῷ 7107=(1599) ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ἀπέστειλε πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, ἵνα κατατεθῇ εἰς τὴν Πατριαρχικὴν Βιβλιοθήκην. Τὸ φιλάρχαιον τοῦτο παρὰδειγμα τοῦ φιλομούσου ἱερέως προβλλόμενοι καὶ σήμερον πᾶσι τοῖς εὐσεβέσι χριστιανοῖς προτρεπόμεθα ὅπως εἰς ἕκαστος μὴ διαλείπῃ συντελῶν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς τὴν περισυλλογὴν καὶ διάσωσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἄλλων ἱερῶν κειμηλίων ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρίου ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ἱστορίας.

Τῷ πρωτοπρεσβυτέρῳ Ἰωάννῃ Καλλονᾷ ἐξεφράσθησαν ἡ εὐχρέσκεια καὶ αἱ εὐχαριστίαι τῆς Ἐκκλησίας.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΕΚ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ

ἐκ διδόντος

ἀρχιμ. Ἰωακείμ Φοροπούλου δ. φ.

ἀρχιεπιφύλακος τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Λόγοι τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτιμίων*.

Πρὸς τὸν ἅγιον Ἰωάννην.

Ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Δοβρᾶ τῆς ἐπαρχίας τῆς Μιχαήλ Σακελλάριος ἀνήγγειλε πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ὡς ἐκ μέρους τῆς κοινότητος τοῦ χωρίου αὐτοῦ, ὅτι ἐνεκα διαφορᾶς περὶ τόπου τινος διαφιλονεικουμένου μεταξὺ τοῦ Ἰωαννίτου Τζελάλ-μπέη καὶ τῆς Κοινότητος τοῦ χωρίου τοῦ ἐνεκρίθη παρὰ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης ἵνα ἀποσταλῇ μεμούρης πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας, ἥτις, ἐπειδὴ δύναται νὰ φανερωθῇ παρὰ τῶν χριστιανῶν κατοίκων τοῦ γειτονικοῦ χωρίου Πετζάλη, ἐξητήσατο τὴν ἔκδοσιν ἐκκλησιαστικοῦ συνοδικοῦ ἐπιτιμίου, ὅπως οἱ ρηθέντες διὰ τὸν φόβον τῶν ἀρῶν μαρτυρήσωσι τὴν ἀλήθειαν. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ διὰ τὴν γνωστὴν αὐτῇ ἔλλειψιν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἀπηντήθη αὐτῷ ὅτι οὐκ ἐπιτρέπεται ἡ τοῦ ζητουμένου ἐπιτιμίου ἔκδοσις, ὅστις ἀναφερθεὶς αὐθις ἐξητήσατο τὴν ἔκδοσιν ἐκκλησιαστικῆς ἐπιστολῆς πρὸς τὴν Πανιερότητα τῆς, ὡς ἐκ τοῦ περικλειομένου ἴσου τῆς ἀναφορᾶς πληροφορηθήσεται, διὰ τοῦτο κατὰ κοινὴν συνοδικὴν ἀπόφασιν γράφοντες καὶ ἀνατιθέμενοι τὰ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην τῇ φιλῇ ἡμῖν αὐτῆς Πανιερότητι προτρεπόμεθα καὶ ἀξιοῦμεν αὐτὴν ἀδελφικῶς ὅπως, ὡς γνωρίζουσα ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν ἀνάγκην τῶν χριστιανῶν τῆς, καὶ ἐάν, ὡς λέγει, ὁ ρηθεὶς ἐν τῇ ἀναφορᾷ του, πρόκειται κίνδυνος ἀπωλείας τῶν

προφανῶν δικαίων των, διαπράξῃται ἡ Πανιερότης τῆς πᾶν ὅ,τι εὐλογον καὶ συντεῖνον εἰς ἐξακρίβωσιν τῆς ἀληθείας, προστατεύουσα ὅλῃς δυνάμεσι κυριαρχικῶς τὰ δίκαιά των καὶ κατορθοῦσα ὅπως λάβῃ αἴσιον πέρας ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ὑπόθεσις διὰ τῆς ἀρχιερατικῆς ἐπιμελείας καὶ ἱκανότητός της εἶεν κτλ.

αὐξ' Ἰουλίου ιδ'.

† Ὁ τοποτηρητὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου

Νικαίας Ἰωαννίκιος.

Πρὸς τὸν Ἐκλαμπρότατον κύριον Μ. Ἀργυρόπουλον Α'. διερχομένης τῆς ἐνταῦθα ἐξόχου αὐτοκρατορ. ρωσικῆς πρεσβείας κτλ. κτλ.

Ἐκλαμπρότατε,

Εἶδομεν ἐν τῷ ἐπιδοθέντι ἡμῖν περιποθήτῳ υἱοῦ αὐτῆς γράμματι τῆς α' τοῦ τρέχοντος μηνὸς τὴν ἀνενεχθεῖσαν πρὸς τὴν αὐτοκρατορικὴν πρεσβείαν ἔκθεσιν καὶ ἀγωγὴν τριῶν ὑπηκόων ρώσων ἐνεκα τοῦ προεκδοθέντος ἐκκλησιαστικοῦ ἀποριστικοῦ γράμματος, καὶ τὰς παρατηρήσεις τῆς αὐτοῦ ἐξοχότητος τοῦ πρέσβως, υἱοῦ ἡμῖν ἐν πνεύματι περιποθήτου, θεωρήσαντος τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἐπιτιμίου ὡς ἀνοίκειον καὶ καταχρηστικὴν ἐπέμβασιν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς ὅλως πολιτικῆς ταύτης ὑποθέσεως, καὶ ἐπὶ τέλους ὅτι ἡ αὐτοῦ ἐξοχότης διέταξεν αὐτὴν ἵνα γράψῃ πρὸς ἡμᾶς ἀξιόῦσα τὴν ἀνάρεσιν αὐτοῦ καὶ ἀνάκλησιν ἐπισήμως, ὃν τρόπον καὶ ἐξεδόθη. Ἀπαντῶντες εἰς τὸ υἱικὸν αὐτῆς τοῦτο, ἐκπράττομεν προηγουμένως τὴν ἀθυμίαν ἡμῶν διὰ τὴν ἀνέλπιστον δυσἀρέσκειαν τῆς αὐτοῦ ἐξοχότητος πρὸς μίαν πράξιν τῆς Ἐκκλησίας οὐχ ὅπως ἀθῶαν καὶ οἰασθήποτε παρατηρήσεως ἢ παρεξηγήσεως ἀνεπίδεκτον, ἀλλὰ καὶ στηριζομένην εἰς τὰς ἀρχαίας τάξεις αὐτῆς. Πρὸς ἀκριβῆ δὲ γνωσιν αὐτῆς τε καὶ τῆς αὐτοῦ ἐξοχότητος ἀρκεῖ ἐν συντόμῳ ὅπως πληροφορήσωμεν αὐτὴν, ὅτι τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἐπιτίμια, ὅποῖον καὶ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος, ἀφορῶντα κυρίως καὶ καθολικῶς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας καὶ τὴν ἀπόδειξιν καὶ τὴν κατὰ χῶρον ἀποκατάστασιν τοῦ δικαίου, μακρὰν τοῦ νὰ ἐμφιλοχωρῶσιν ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, ἢ νὰ λαμβάνωσιν ὕψος δίκης, ἀπαθῶς δὲ γενικαῖς φράσεσιν ἐπιβάλλοντα τὰς ἀρὰς τοῖς ἐνόχοις τῇ ἀδικίᾳ καὶ τοῖς γνωρίζουσι τὴν ἀλήθειαν καὶ σιωπῶσι πρὸς χάριν, οὐδαμῶς δύνανται νὰ λογισθῶσι φέροντα ἴχνος πολιτικῆς ἐπεμβάσεως, ἐνεργοῦντα μόνον ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς συνεκτικῆς ὡς πνευματικῆς τινὰ ἐλαττήρια. Ὅθεν ὁμολογουμένως ἡ ἔκδοσις αὐτῶν ὑπάρχει ἐκ τῶν ὀφειλετικῶν καθηκόντων τῆς ἐκκλησιαστικῆς προστασίας πρὸς ἀναστολὴν τῶν ἀδίκων πράξεων ἐν τῷ χριστιανικῷ πολιτεύματι καὶ ὑπεράσπισιν παντὸς ἀδικουμένου, μη-

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 451—453 καὶ τέλος.

δὲν ἄλλο καταφύγιον ἔχοντας εἰ μὴ ταύτην τὴν ρομφαίαν τοῦ πνεύματος, καὶ τοιαύτης φύσεως ἐπιτίμια ἀνέκαθεν εἴθισται νὰ δίδωνται παρὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἥτις ἐν τῇ ἐκθέσει τοῦ ἐπιτιμίου μόνον τοὺς τῇ ἀδικίᾳ ἐνόχους, ὅποιοι ἂν ᾖσιν, ἀορίστως ὑποβάλλουσα ταῖς ἀραῖς, ἐξαιρεῖ τοὺς καθαρὰς τὰς χεῖρας καὶ τὴν συνειδήσιν ἔχοντας. Τοιοῦτον ὑπάρχει καὶ τὸ ρηθὲν ἀφοριστικόν, ὅπερ ἐξεδόθη διὰ συνοδικῆς ἐγκρίσεως τῇ αἰτήσῃ τοῦ κ. Γ. Ζάμπογλου, θεωροῦντος ἑαυτὸν ἀδικούμενον καὶ ζητοῦντος ὅπως διὰ τοῦ ἐπιτιμίου ἀποκαλυφθῇ ἡ ἀλήθεια ἐν ᾗ εἶχε διαφορὰ μετὰ τοῦ Φερτεκλήδων χριστιανῶν. Οὐδεμιᾶς δὲ ἦν ἀνάγκη προσκλήσεως αὐτῶν παρὰ τοῦ Πατριάρχου γενικῶς ἢ μερικῶς, καθότι δὲν ἐπρόκειτο νὰ τοὺς δικάσῃ, ἐνῶ τὸ ἀφοριστικόν ὃν τρόπον ἐζητεῖτο, ἦτοι ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης δὲν ἠδύνατο νὰ ἀρνηθῇ εἴτε τοῦ Ζάμπογλου ὄντος τοῦ ζητοῦντος, εἴτε ἄλλου τινὸς χριστιανοῦ. Ὅθεν περικλείοντες ἐν τῷ παρόντι ἀντίγραφον τοῦ ἐπιτιμίου τούτου, ἀξιοῦμεν τὴν αὐτῆς ἐκλαμπρότητα, ὅπως διαβιβάσῃ αὐτὸ πρὸς τὴν αὐτοῦ ἐξοχότητα, ἥτις καὶ πιστεύομεν ὅτι λαμβάνουσα γνώσιν ἀκριβεστέραν τοῦ πράγματος καὶ βεβαιουμένη ὅτι τὸ χρῆμα τοῦ ἐπιτιμίου ὑπάρχει ὅλως πνευματικόν, ὅτι οὐδένα φέρον χαρακτῆρα καταδικαστικόν ἢ ἀθωωτικόν, ἐπιψαύει μυστικῶς καὶ ἀφανῶς μόνον τῆς συνειδήσεως τοῦ ἐνόχου, ὅστις ἂν ᾖ, κυρίως προθεσιν ἔχον τὴν φανέρωσιν τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ δικαίου, ἢ Ἐξοχότης του λέγομεν, κρίνουσα ἀπαθέστερον καὶ περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ρηθέντος ἐπιτιμίου καὶ ἐπιβλέπουσα μετὰ φιλοδικαίου χριστιανικῆς γνώμης ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, θέλει ἐπιστήσῃ μᾶλλον τὴν παρατήρησιν ἐπὶ τῆς ἐπιμονῆς τῶν ζητούντων τὴν ἀναίρεσιν αὐτοῦ, καθότι ἀθῶους ὄντας οὐδαμῶς βλέπτει, οὐδὲ ἐνοχοποιεῖ, καὶ ἐπομένως ἡ Ἐξοχότης του θέλει δικαιώσῃ οὐ μόνον τὸ εὐλογον τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ, συνήθους οὔσης τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀνέκαθεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀποποίησιν ἡμῶν περὶ τῆς ἀνακλήσεως αὐτοῦ, καθόσον μάλιστα μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ ἐξήχθησαν πληροφορίαι διαφωτίζουσαι περὶ τῆς ἀληθείας, τῶν ὁποίων ἀντίγραφον ἐπίσης περικλείομεν, πληροφοροῦντες αὐτήν, ὅτι αἱ μαρτυρίαι αὗται μετὰ τὴν ἐν Φερτεκλίῳ ἀνάγνωσιν τοῦ ἐπιτιμίου ἀνενεχθεῖσαι εἰς τὸν κατὰ τόπον ἀρχιερέα ἀπεστάλησαν παρ' αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, κατὰ ζήτησιν δὲ τοῦ ιδίου κ. Γ. Ζάμπογλου πρὸς τὴν Ὑψηλὴν Πύλιν διαμνηυθέντες παρ' αὐτῆς τὰς διεβιβάσαμεν. Ὅσον δὲ περὶ τῆς ὑπηκοότητος τῶν προσώπων τούτων ἢ τινων ἐξ αὐτῶν, ὅτι ὑπῆρχον ρῶσοι ὑπήκοοι, περὶ τούτου οὔτε ἰδέαν εἶχομεν, οὔτε λόγος ἐγένετο παντελῶς, τῆς ὑποθέσεως τῆς ἀληθείας θεωρουμένης ἐπιτοπίου καὶ ζητουμένης ἐν τῷ χωρίῳ Φερτεκλίῳ. Περὶ δὲ τῆς ἄλλης διαφορᾶς μετὰ τοῦ Πέτρου Περισίδη καὶ τοῦ Ἀναστασίου Κλαδοπούλου, μολονότι παρὰ τοῦ δευτέ-

ρου τούτου ἐζητήθη ἐπιτίμιον, ἀλλ' ἐπειδὴ ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως ταύτης τὸ ζητηθὲν ἐπιτίμιον ἐθεωρήθη ἐκτὸς ὃν τῆς ὀρισμένης συνηθείας καὶ τάξεως, οὐκ ἐξεδόθη, οὔτε ἐκδοθήσεται. Ἐν τοσοῦτῳ ἐκφράζοντες τῇ Αὐτῆς Ἐκλαμπρότητι τὰ πατρικὰ ἡμῶν αἰσθήματα καὶ τὰς ἐγκαρδίους ἡμῶν εὐχὰς ἐπιδαψιλεύοντες, ἐξαιτούμεθα ὅπως εἶεν τὰ ἐκλαμπρα αὐτῆς ἔτη θεόθεν ὅ,τι πλεῖστα ὑγιεινὰ καὶ πανευφρόσυνα.

αὐξὲς Νοεμβρ. ε'.

Τῆς ἡμῶν περισπουδάστου ἡμῖν αὐτῆς Ἐκλαμπρότητος

διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης

καὶ ὁ.λως πρόθυμος

† ὁ Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΕΝ ΤΗ ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΙΣΑΝΙΟΥ

ΙΕΡΩΝ ΜΟΝΩΝ*

ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Σεβαστίας Ἀνθίμου.

3. Ἱερὰ Μονὴ τῆς Παναγίας ἐν Σιδανίῳ

Ἡ Μονὴ αὕτη τῆς Παναγίας κειμένη παρὰ τὸ δμῶνυμον χωρίον Σισάνιον, ἐντὸς εὐφορωτάτης γραφικῆς κοιλάδος, περικλειομένης ὑπὸ διαφόρων κορυφῶν τοῦ Ἀσκίου ὄρους λαμβάνοντος ἐνταῦθα διάφορα ὀνόματα, ἀπέχει πέντε περίπου ὥρας πρὸς βορρᾶν τῆς Σιατίστης καὶ εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς ἀπὸ Βλάτσης—ἀφ' ἧς ἀπέχει ὠριαίως περίπου πρὸς νότον—εἰς Ἀνασελίτσαν ὁδοῦ. Καὶ ἡ Μονὴ αὕτη εἶναι ἀρχαιοτάτη τὴν καταγωγὴν, ἀνασκαφῶν δὲ γενομένων περὶ αὐτὴν πρό τινων ἐτῶν ἀνευρέθησαν πολλὰ ἀρχαῖα μνημεῖα, ὅσον πίθοι μεγάλων διαστάσεων, μαρμάρινοι κίονες καὶ ἄλλα. Ἀνωθεν τῆς θύρας τοῦ ναοῦ τῆς Μονῆς ταύτης εὐρίσκεται ἐπιγραφή τις ἀναφέρουσα, ὅτι ὁ ναὸς οὗτος ἀνηγέρθη καὶ ἀνιστορήθη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δευτέρου ἡμίσεος τῆς δεκάτης ἐβδόμης ἐκατονταετηρίδος «ἀνηγέρθη καὶ ἀνιστορήθη οὗτος ὁ θεῖος καὶ πάνσεπτος ναὸς τῆς κοιμήσεως τῆς ἁγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας διὰ συνδρομῆς . . . καὶ ἐξόδων τῶν τιμιωτάτων καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων ἐκ χώρας Σιδανὴ Κυρίου κυρίου Πάντου . . . καὶ ἀρχιερατεύοντος τοῦ πανιερωτάτου καὶ λογιω-

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 453—455.

τάτου Κυρίου Κ. Νικηφόρου Σισανίου. Ἐτει 1662 Ἰανουαρίου 10»· ἀλλ' ἡ χρονολογία αὕτη ἀναμφιβόλως δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀναφέρεται εἰς τὴν Μονήν, ἥτις ἰδρύθη πάντως εἰς προγενεστέραν ἐποχὴν τοῦ σημερινοῦ ναοῦ, κτισθέντος ἐπὶ τῶν ἐρειπίων παλαιότερου ναοῦ τῆς Μονῆς, ὡς ἔστιν εἰκάσαι ἐκ τῶν ἀνευρεθέντων ὑπ' αὐτὸν μαρμαρίνων κιόνων καὶ ἄλλων, λειψάνων πυρποληθέντος εἴτε ἄλλως πῶς καταστραφέντος. Ἐπὶ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ ἱεροῦ τούτου ναοῦ, ἀριστερᾷ τῷ εἰσιόντι, σώζεται ἐπὶ μαρμαρίνης πλακὸς ἐν τῷ τοίχῳ ἐπιγραφὴ τις Ἑλληνορωμαϊκῆς, ὡς τὰ ἐν αὐτῇ δηλοῦσιν ὀνόματα, ἐποχῆς, ἀναφέρουσα τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς πόλεως Σισανίου (Ἀλειφούσα ἢ Ἀλειφούση) καὶ μνημονεύουσα τὰ ὀνόματα τῶν ἐν τῷ γυμνασίῳ νικητάντων ἐφήδων. Ἡ πλάξ αὕτη ἔχουσα μῆκος 94 ἑκατοστὰ τοῦ Γαλλικοῦ μέτρου καὶ πλάτος 45 ἐχαράχθη πάντως εἰς τιμὴν τῶν ἀναφερομένων ἐρήδων κατὰ τι γυμνάσιον τῆς πόλεως Ἀλειφούσης (Σισάνιον), μετεφέρθη δ' ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἀνικοδόμησιν τοῦ ναοῦ, περιλαμβάνουσα τὰ ἑξῆς.

ΑΛΕΙΦΟΥ ΣΗΣ ΤΗ (Σ)
ΠΟΛΕΩΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ
ΤΟΥ Δ ρ Ε ΑΡΧΟΝΤΟΣ
ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΤΟΥ
ΤΙ ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΙΟΥ
ΛΙΑΝΟΥ ΚΑΙ ΕΦΗΒΑΡ
ΧΟΥΝΤΟΣ ΤΟΥ ΤΙΤΟΥ
ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΠΑΡΙΑ
ΝΟΥ ΕΦΕΙΒΟΙ ΟΙ Υ
ΠΟ ΓΕ ΓΡΑ ΜΜΕ ΝΟΙ
ΠΡΟΚΛΟΣ ΙΟΥΛΙΟΥ ΤΙΤΟΣ ΔΥΚΑ
ΚΛΕΙΣΙΩΝ ΑΙΔΙΟΣ ΕΥΦΡΟΣΥΝΟΣ
ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΑΔΕ Ε ΑΝ ΔΡΟΥ
ΦΛΕΙΣΙΔΟΤΟΣ ΤΥ ΧΙ ΚΟΣ ΚΟΙΝ ΤΟΣ
ΔΥΚΟΣ ΔΟΥΚΙΟΥ ΜΑΡΙΟΣ ΠΟΤΑΜΟΝ
ΜΑΞΙΜΟΣ ΑΦΡΟ ΔΕΥ ΤΟΣ
ΥΨΙΓΟΝΟΣ ΕΥΤΑΚΤΟΥ ΣΤΡΑΤΩΝ
ΣΙΛΟΥΑΝΟΣ ΕΥΓΕΙΑΣ ΤΣΙΠΑΝΟΣ ΝΕΙ ΚΟΠΟΝ
ΙΟΥΛΙΟΣ ΣΕ ΚΟΥΝΔΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΜΑΚΕΔΩΝ
ΦΟΥΝΔΑΝΟΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΟΣ ΚΑΙ ΓΑΙΟΣ ΑΝΤΙ (πατρός)
ΓΕΜΕΛΟΣ ΑΔΕΞΑΝ ΔΡΟΥ
ΦΛΑΣΚΑΜ ΒΑΘΙΩΝ
ΘΕΟΔΟΤΟΣ ΘΕ ΟΔΟ ΤΟΥ

Ἡ Μονὴ αὕτη διευθυνομένη ὑπὸ ἡγουμένου εἶναι πλουσιωτάτη εἰς γαίας καὶ δάση καὶ ποίμνια καὶ ἄλλα ζῶα, παρέχει δ' ἐτησίως εἰσόδημα 150—160 λιρῶν ὀθωμανικῶν· χορηγεῖ κατὰ τὸ ἡμισυ τὸν μισθὸν τοῦ δωδεκαλίρου μισθοῦ τοῦ διδασκάλου τοῦ χωρίου, καὶ πλέον οὐ. Περὶ τῆς κατὰ Βλάτσην ἱερᾶς Μονῆς τοῦ ἁγίου Δημητρίου, τῆς

ἐπιλεγομένης «Κούκλας» οὐδὲν ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν, διότι οὐδὲν περὶ αὐτῆς εἶναι γνωστόν· διατηρεῖ ἀρχαῖον ναὸν Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ, ἔχοντα ἐν τῷ νάρθηκι ζωντὰς καὶ φρικώδεις παραστάσεις τοῦ Ἄδου καὶ τῆς δευτέρας παρουσίας, οὐδεμίαν δὲ ἐπιγραφὴν ἠδυνήθημεν νὰ διακρίνωμεν που περὶ τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ· κατέχει ἀρκετὴν ἔκτασιν δάσους καὶ γαίας πρὸς καλλιέργειαν, διατηρεῖ δὲ ὀλίγηστα ποίμνια καὶ ἄλλα ζῶα· τὰ κτίρια αὐτῆς εἶναι ἡρειπωμένα καὶ μόλις πρὸ ἐτῶν ἤρξατο ν' ἀνοικοδομηθῇ διὰ συνδρομῶν τῶν χριστιανῶν· σήμερον διευθύνεται ὑπὸ ἡγουμένου, πολλὰ ὑπισχνουμένου ὑπὲρ αὐτῆς· ἐπίσης καὶ περὶ τῆς ἐν Βουρβουτσικῷ ἱερᾶς Μονῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου οὐδὲν ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν, διότι οὐδὲν περὶ αὐτῆς ἀπηντήσαμεν που. Εἰς τὸ παρ' αὐτὴν παρεκκλήσιον τοῦ ἁγίου Νικολάου ἀνευρέθη ἐπιγραφὴ τις ὑπὸ χρονολογίαν 1639, ἐν ᾗ μνημονεύεται ὅτι ὁ ναὸς οὗτος ἔκτισται ἐπὶ τῆς ἀρχιερατείας τοῦ Σισανίου Παρθενίου. Ἡ Μονὴ αὕτη κεῖται ἐπὶ ὑψώματος τοῦ Βοῖου ὄρους, εἰς τὴν πρὸς τὴν Ἡπειρον πλευρὰν αὐτοῦ—ὡς γνωστὸν τὸ Βοῖον ὄρος χωρίζει τὴν Μακεδονίαν ἀπὸ τῆς Ἡπείρου—ἐντὸς μεγαλοπρεπεστάτης φύσεως, ἐν τῷ μέσῳ ὑψηλῶν δένδρων, ἐμβάλ-λυστα εἰς θαυμασμὸν τὸν παρατηρητὴν, ἀλλὰ σήμερον ἡ Μονὴ αὕτη πακτωθεῖσα ὑπὸ τῆς κοινότητος Βουρβουτσικοῦ πρὸς ὄφελος τῶν Σχολείων, αὕτη μὲν παντελῶς κατεστράφη, διατηρουμένου μόνου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ, ἀρχαίου Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ, καὶ τούτου ἐν πολλοῖς βλαβέντος, ἡ δὲ κοινότης οὐδὲν ὠφελήθη, τοῦ πακτωτοῦ δυστροποῦντος εἰς τὴν ἀποτίσιν τῆς ὀφειλῆς του· εὐχῆς ἔργον ὅπως ἡ σεβασμία αὕτη Μονὴ διασωθῇ ἐκ τῆς ἐρημώσεως καὶ καταστροφῆς, τοῦ Μητροπολίτου Σισανίου λαμβάνοντος τὰ κατάλληλα ἐπὶ τούτῳ μέτρα. Εἶναι ἄξιον λύπης, καὶ ὑπὸ μεγάλης λύπης συνεσχέθη ἡ καρδιά μου, ὅταν πρὸ δύο ἐτῶν ἐπεσκέφθην αὐτήν, νὰ παρορᾶται μία τοιαύτη Μονή, ἥτις καὶ ὡς ἐκ τῆς θέσεως, ἐν ᾗ κεῖται, καὶ ὡς ἐκ τοῦ ναοῦ, ὃν σήμερον ἀκόμη σώζει, φαίνεται ὅτι ἄλλοτε ἦκμαζε, πολλαχῶς ἐπὶ τοῦ τόπου ἐπιδράσασα.

4. Ἱερὰ Μονὴ τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ἐν Σελίτση.

Ἡ Μονὴ αὕτη κειμένη ἡμίσειαν περίπου ὠραν πρὸς βορρᾶν τῆς Σελίτσης ἐπὶ ὑψώματος τοῦ Ἀσκίου ὄρους ἐπὶ λαμπρᾷ τοποθεσίᾳ ἄγνωστον πότε καὶ ὑπὸ τίνος ἐκτίσθη· φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ σήμερον διατηρουμένη τοιαύτη εἶναι μεταγενεστέ-

ρας εποχής, διότι ο Σισανίου Νεόφυτος, ὅστις καὶ περὶ τῶν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ ὑποκειμένων Μονῶν λόγον ἐποίησατο, ἐν τῷ σωζομένῳ τῆς Μητροπόλεως Σισανίου ἀρχαίῳ κώδικι, ἐν τινι ὑπὸ χρονολογίαν 1797 σημειώματι, ἀναφέρει ὅτι ἡ Μονὴ αὐτὴ ὑπὸ κακοποιῶν στοιχείων προγενεστέρως παρανόλημα τοῦ πυρὸς γενομένη ἀνωκοδομήθη ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ «πυρποληθὲν μὲν ὑπὸ κακοποιῶν (τὸ Μοναστήριον) ἀνοικοδομηθὲν δὲ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου». Ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ διατηρεῖται καὶ μικρά τις βιβλιοθήκη, λείψανον ἀρχαιοτέρας τοιαύτης, ἐν ἣ καὶ πολλὰ ἐπὶ μεμβράνης δύναται νὰ εὑρηται βιβλία κοινῆς χρήσεως· διοικεῖται ὑπὸ ἐπιτροπῆς, ἥτις σπουδῆως εἰργάσθη ὑπὲρ αὐτῆς, ἀνακαινισάσης ὁλόκληρον τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν αὐτῆς, ἐπιφέρει δ' ἐτησίως ἑκατὸν περίπου ὀθωμανικῶν λιρῶν εἰσόδημα, εἰσερχόμενον εἰς τὸ ταμεῖον τῶν Σχολῶν Σελίτσης· παρὰ τὴν Μονὴν ταύτην, γενομένων πρό τινων ἀνασκαφῶν, ἀνεκαλύφθη σπουδαιότατον ὑδραγωγεῖον, ἐξ οὗ ἄφθονον καὶ διαυγὲς ὡς ἀπὸ πηγῆς διέρρευεν ὕδωρ. Τὸ ὕδωρ τοῦτο, ἐπιτοπίως Κουρουμάλλινα ὀνομαζόμενον, εἶχε πρό τινος μικρὰν διέξοδον ἐξερχόμενον ἐκ τινος ὀπῆς, μέτρα τινὰ κάτωθεν τοῦ ἀνακαλυφθέντος ὑδραγωγείου, ἀλλὰ γενομένων ἀνασκαφῶν ἄνωθεν τῆς ὀπῆς ταύτης ἀνεκαλύφθη τὸ εἰρημένον ὑδραγωγεῖον ἀρχαιοτάτης κατασκευῆς, τὸ ὅποιον εἰς πολλὰ μέτρα καταστραφὲν ὑπὸ τοῦ χρόνου, ἔρριπτε τὸ ὕδωρ αὐτοῦ εἰς βαθυτάτην ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῆς γῆς ἀποθήκην ὑπογείως εἰς ἄγνώστον διαρρέουσιν διεύθυνσιν. Τὸ ὑδραγωγεῖον τοῦτο θεωροῦσι πολλοὶ Μακεδονικῆς ἐποχῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

1. Ἱερὰ Μονὴ τῆς ἁγίας Τριάδος.

Ἡ ἐν Ζουπανίῳ ἱερὰ Μονὴ τῆς ἁγίας Τριάδος ἢ πλουσιωτέρᾳ τῶν λοιπῶν τῆς ἐπαρχίας Μονῶν κεῖται εἰς δίωρον ἀπόστασιν τῆς κωμοπόλεως Ζουπανίου, ὡς καὶ τῶν κωμοπόλεων Ντόλου καὶ Κωνσταντσίκου, ἐντὸς κλεισούρας ὁροσειρῶν τοῦ Βοΐου ὄρους, ἐν τῷ μέσῳ μεγαλοπρεπεστάτης βλαστήσεως· τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ ἐπιβλητικὸν τῆς περὶ τὴν Μονὴν ταύτην φύσεως, γραφικώτατον ἅμα καὶ σπανιώτατον εἰς τὰ μέρη ταῦτα, πρεξενεῖ βαθυτάτην κατάπληξιν εἰς τὸν παρατηρητήν, οὕτινος ὁ ὀφθαλμὸς προσκρούων εἰς γυμνοὺς καὶ ἀπορρώγους βράχους ἀποκρήμνων κορυφῶν τοῦ ὄρους τούτου, ἡδύτατα ἐπαναπαύεται ἐνταῦθα ἐπὶ τῶν φυλλωμάτων

τῶν ἀπειροπληθῶν δένδρων, ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους μέχρι τῆς βάσεως αὐτοῦ κλιμακῶδὲν ἐκτείνονται. Μόνον εἰς τὸ βόρειον μέρος ὑπάρχει εἰς μέγας φαλακρὸς βράχος, ἀλλ' οὗτος λαξευθεὶς κατὰ τὴν μίαν αὐτοῦ πλευρὰν εἰς πολλὰς λοξὰς βαθμίδας, χρησιμεύει ὡς κλίμαξ εἰς τοὺς ἐκ Κωνσταντσίκου εἰς τὴν Μονὴν ἀναβαίνοντας. Ἐκτίσθη δὲ ἡ Μονὴ αὕτη κατὰ τὰ τέλη τῆς 18ης ἑκατονταετηρίδος (1792), ἡ δὲ κτίσις αὐτῆς κατὰ τινὰ ἐπιτοπίως διατηρουμένην παράδοσιν ἐγένετο διὰ θαύματος τὸ ὅποιον ὡς ἐξιστορεῖται ἀναφέρω πρὸς διατήρησιν. Εἰκὼν τις τῆς ἁγίας Τριάδος ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἕνεκα τῶν ἁμαρτιῶν τῶν χριστιανῶν τῆς ἐπαρχίας περιφερομένη ἐγκατέστη ἐν τῷ κορμῷ δένδρου τινὸς τοῦ ὄρους, καὶ ἐμφανισθεῖσα εἰς τὸν ἐκεῖ ποὺ τὰ ποιμένα τῆς Μονῆς τῶν Ταξιαρχῶν βόσκοντα—ὀλίγον κάτωθεν τῆς Μονῆς τῆς ἁγίας Τριάδος ὑφίστατο τότε Μονὴ τῶν Ταξιαρχῶν, ἥς σήμερον ὁ ναὸς μόνον σώζεται—διέταξεν αὐτῷ ν' ἀναφέρῃ τὸ γεγονός εἰς τὸν Ἡγούμενον. Ἡγούμενος τῆς Μονῆς τῶν Ταξιαρχῶν ἦν τότε Νεόφυτος τις, ὅστις καθ' ἑκάστην ἐσπέραν ἐβλεπεν ὄραμα ὅτι εἰκὼν τις τῆς ἁγίας Τριάδος παρουσιαζομένη αὐτῷ διέτασεν ἵνα κτίσῃ ἐπ' ὀνόματι αὐτῆς Μονήν· ἐξεπλάγη λοιπὸν οὗτος ὅτε παρετήρησεν ὅτι ἡ εἰκὼν αὕτη εἶναι αὐτὴ ἐκεῖνη, ἥτις ἐνεφανίζετο αὐτῷ εἰς τὸ ὄραμα. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὁ εἰρημένος Νεόφυτος μὴ ἔχων τὰ μέσα τῆς ἀνοικοδομήσεως μιᾶς τοιαύτης Μονῆς ἐδίσταξε ν' ἀναλάβῃ τοιοῦτον ἔργον, μετὰ ταῦτα ὅμως ἐπειδὴ ἡ εἰκὼν αὕτη ἐμφανιζομένη συχνότερον καὶ ἐν δράμασιν ἐζήτει τὴν ἰδρυσιν τῆς Μονῆς καὶ ὑπισχενέτο βοήθειαν εἰς τοῦτο, ὁ ἡγούμενος ἀνέλαβε τὸ τοιοῦτον ἔργον καὶ ἐντὸς ὀλίγου διὰ τῶν συνδρομῶν τῶν χριστιανῶν ἐκτίσθη ἡ διατηρουμένη μεγαλοπρεπὴς Μονὴ τῆς ἁγίας Τριάδος. Ἡ εἰκὼν αὕτη διατηρεῖται μέχρι σήμερον ἐν τῷ κοιλώματι τοῦ εἰρημένου δένδρου, ἐντὸς ὑελοφράκτου θήκης, κειμένου ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς εἰς κλίμακα λαξευθείσης πρὸς τὴν Μονὴν λοφοσειρᾶς, ἀλλ' ὁ χρόνος ἡφάνισεν αὐτήν, οὐδὲν ἶχνος διατηροῦσαν σήμερον· καὶ ταῦτα μὲν ἢ παράδοσις, ἐν κώδικι δὲ τινι διατηρουμένῳ ἐν τῇ Μονῇ ταύτῃ σώζονται διάφορα σημειώματα τοῦ εἰρημένου κτίτορος τῆς Μονῆς Νεοφύτου, ἀναφερόμενα εἰς τὰ ἔξοδα τῆς ἀνοικοδομῆς καὶ εἰς τινὰς ἐτέρας λεπτομερείας, ταῦτα δὲ ἀποτελοῦντα τὴν ἱστορίαν τῆς κτίσεως τῆς Μονῆς παραδίδομεν ὡς ἔχουσιν εἰς τὴν δημοσιότητα πρὸς διατήρησιν.

